

Tähtvere Elu

Tutvustati Ilmatsalu piirkonna üldplaneeringut

Linnavalitsus korraldas elanike kaasamiseks 10. augustil Ilmatsalu koolis planeeringulahendust tutvustava avaliku arutelu. Kohal olnud üle paarikümnele huvilisele andsid linnavalitsuse töötajad ülevaate planeeringuala üldkontseptsioonist, golfiväljakute ja sadama lahendustest ning planeeringuala ehitiste arhitektuurse kujundamise põhimõtetest. Käsitleti Linnutee matkaraja kulgemise ja Ilmatsalu jõe rohekoridori teemasid, aga ka Tellise tee 2 ja Spordimäe kinnistu avalikult kasutamise plaane.

Põhjalikum diskussioon kujunes golfiväljakute väetamise keskkonnamõjude osas, kus selgitusi jagasid keskkonnamõjude hindajad ja piirkonna arendajad.

Elav arutelu kujunes siis, kui linnavalitsuse töötajad tutvustasid Järve tee rekonstrueerimise eskiislahendust. Linn andis planeeringu esimesel avalikul arutelul lubaduse koostada vastav projekt, mida tutvustati. Lahendused muudaksid Järve tee jalakäijatele, kergliiklusvahendite ja mootorsõidukitega liiklejatele mugavamaks. Näiteks ka-

Planeeringut tutvustab linnavalitsuse planeeringute valdkonna juht Indrek Ranniku.

vandatakse Raba tee ristmikust alates Tellise tee poole kulgev järveäärne kõnnitee, kujundatakse ümber Järve tee ja Raba tee ristmik, samuti viiakse Järve tee ühte liikumisruumi Järve tee 6a aidahoone juures.

Elanikud aga väljendasid muret nii Kooli ja Järve tee ristmiku kui ka Ändi ja Ilmatsalu tee ristmiku liiklusohutliku olukorra üle. Linnavalitsuse esindajad võtsid info teadmiseks ja see edastatakse Transpordiametile, kes on nende teelõikude omanik.

Lõpuks selgitati planeeringu edasise menetluse kulgu. Tähtjaks laekuvate ettepanekute osas kujundatakse seisukohad, toimub veelkordne arutelu ja kui lahendused on kokku lepitud, jõuab planeering kehtestamiseni linnavolikogus.

Indrek Ranniku,
Tartu linnavalitsuse planeeringute
valdkonna juht

Fotod **Hendrik Kuusk**

Hetk põhikooli saalis toimunud avalikult arutelult.

Tartu maksab koolitoetust 1.-3. klassi õpilastele

Tartu linn maksab koolitoetust esimesse, teise ja kolmandasse klassi minevate laste vanematele. Koolitoetust saab taotleda alates 1. septembrist kuni 15. septembrini.

50 euro suurune koolitoetus on mõeldud Tartu linnas õppivale lapsele, kelle enda ja ühe vanema elukoht on rahvastikuregistri andmetel Tartu linn.

Koolitoetuse saamiseks tuleb hiljemalt 15. septembriks esitada linnavalitsusele taotlus e-keskkonnas ARNO (<http://www.tartu.ee/arno>). Toetus kantakse taotleja näidatud arvelduskontole 1. oktoobriks.

Ilmatsalu piirkonnast on tänavu kaasavasse eelarvesse esitatud kaks ideed

Oktoobri esimesel nädalal saab taas hääletada kaasava eelarve ideede poolt. Ilmatsalu piirkonnast on esitatud kaks ideed: pumptracki raja tegemine Ilmatsalu kogukonnakeskuse juurde ning rohevööndi rajamine Ilmatsalu kergliiklustee äärde.

Kaasava eelarve ideid hakatakse tutvustama septembri keskel. Ideedega saab tutvuda ka Kaarsillal avataval näitusel ja raekoja infokeskuses.

Kaasava eelarve rahvahääletus toimub 1.–7. oktoobril 2026. Hääletusel

saab osaleda iga 14-aastane ja vanem isik, kelle elukoht on Eesti rahvastikuregistri andmetel Tartu linnas ja iga 14-26-aastane isik, kes õpib Tartu linnas üldhariduskoolis, kutseõppeasutuses, rakenduskõrgkoolis või ülikoolis.

Igaüks saab hääletada kuni kolme erineva endale meelepärase idee poolt. Hääletada saab nii elektrooniliselt kui ka Tartu raekoja infokeskuses (raekoja I korrus) kohapeal.

Ülle Ottokar

Siuru rajamine on jõudnud järgmise verstapostini

Siuru kultuurikeskuse ehitamine Tartu kesklinna on jõudnud järjekordse olulise verstapostini. Augustis kuulutas Tartu linnavalitsus välja riigihanke Siuru ehitaja leidmiseks. Lisaks kultuurikeskuse hoonele endale tuleb ehitajal rajada ka hoonet ümbritsev väliruum – korrastada maja kõrval asuv park, ehitada mänguväljak, Emajõe-äärne ala koos trepistikuga ning kultuurikeskuse ümber asuvad tänavad. Riigihange on mitmeetapiline ja põhjalik, et saavutada võimalikult soodne hind. Näiteks oodatakse ehitajatelt ka ettepanekuid kulude kokkuhoiuks.

Samal ajal on Siuru asukohas juba kevadest alates käinud arheoloogilised kaevamised, et uurida maapind põhjalikult läbi ja saada uusi kilde Tartu ajaloo varamusse. Tegemist on suurimate arheoloogiliste kaevamistega Eestis, mis on iga nädal toonud uusi

ja huvitavaid leide. Läbi kaevatakse – suurem osa käsitsi – enam kui 10 000 ruutmeetrit maapinda. Huvitavamatel leidudel saab pilku peal hoida Siuru kodulehel www.tartu.ee/siuru või Siuru Facebookis.

Praegu töötavad arheoloogid Siuru ehitussüvendi keskosas. Järgmise aasta kevadel hakkab ehitaja paigaldama hoone süvendile betoonvaidest

seina ning arheoloogid jätkavad laiemal tööalal arheoloogiliste kaevamistega kuni 2027. aasta lõpuni.

Pingeline töö on viimasel paaril aastal käinud ka Siuru projekti kallal, et ehituse ajaks oleks iga detail põhjalikult läbi mõeldud.

Kuigi Siurust on palju juttu olnud, kordame veel üle ka selle, mis sinna hoonesse tuleb. Eelkõige loob Siuru kaasaegsed tingimused Tartu linna- raamatukogule ja Tartu kunstimuseumile, kuid hoonesse tulevad ka sündmussaalid, väärtfilmikino, toidukohad, raamatupood jmt. Siuru hoone alla tuleb parkla, et ka kaugemalt tulijatel oleks mugav kultuurikeskust külastada. Siuru valmimisajaks on kavandatud 2030. aasta.

Lilian Lukka

Mida uut toob algav õppeaasta Ilmatsalu põhikoolis?

Ilmatsalu kooli uus õppeaasta algas suuremate ümberkorraldusteta, sest mitmed olulised muudatused olime viimaste aastate jooksul juba ellu viinud. Koolipäev algab kell 8.45 ning jätkame süsteemiga, kus päevakavas on nii 85- kui ka 45-minutilised tunnid. Päeva keskele jääb pikem vahetund, mis annab õpilastele piisavalt aega koolilõunaks ja õues liikumiseks.

Esimeses klassis alustab õpetaja Eleni käe all oma kooliteed 24 uut õpilast. Kokku on Ilmatsalu koolis sel õppeaastal 13 klassikomplekti, kus õpib 223 õpilast. Koolilõunat pakub meile jätkuvalt Daily ning õpilasringe teenindab Hansabuss. Hea uudisena soetas Tartu Linnatranspordi osakond uue bussi, mis jääb Ilmatsalu kooli ja lasteaia kasutusse. See annab lastele jätkuvalt võimalused osaleda õppekäikudel ning õppida ka väljaspool tavapärast klassiruumi.

Uue kolleegina liitus meie meeskonnaga tehnoloogiaõpetaja Paul ning pärast väikest pausi on meiega tagasi inglise keele õpetaja Kätlin. Samal ajal jätkame tugispetsialistide otsinguid – kool vajab endiselt eripedagoogi ja psühholoogi. Tugispetsialistide puudus on laiem probleem, kuid loodame leida oma meeskonda sobivad spetsialistid.

Sel õppeaastal olime koos õpetajatega vastu võtnud suure väljakutse ja osaleme Eesti Hariduse Kvaliteediagen-

tuuri kvaliteedihindamise protsessis. Koos kooli meeskonna ja erinevate huvigruppidega koostame põhjaliku eneseanalüüsi. Selle protsessi eesmärk ei ole kirjeldada seda, mida me koolis teeme, vaid vaadata oma tegevustele ausalt otsa: milles olime tugevad, millised senised valikud on ennast õigustanud ning kus on vaja midagi muuta. Eneseanalüüsi koostamisel toetab meid kooliväline mentor ning valminud tööle annavad tagasisidet eksperdid. Ekspertide tagasiside põhjal koostame parendustegevuste kava, millest saab oluline lähtekoht kooli uue arengukava koostamisel. Näeme selles võimalust vaadata kooli arengut tervikuna ning kaasata aruteludesse nii töötajaid, õpilasi, lapsevanemaid kui ka kogukonda.

Teiseks suuremaks arengusuunaks olime võtnud õpetajate IT-alaste teadmiste ja oskuste arendamise. Osaleme korraga kahes programmis. IThoog programmi kaudu tegeleme õpetajate digipädevuse arendamise, informaatika õpetamise mõtestamise ning koolisisteste digiprotsesside kujundamisega. TI-Hüppe programmi keskmes on aga mõtestatud õppimine ja õpetajate toetamine kiiresti arenevas tehisarumaailmas. Meie jaoks on oluline mõista, millal tehnoloogia õppimist päriselt toetab ning kuidas õpetada õpilasi seda targalt, vastutustundlikult ja eesmärgipäraselt kasutama.

Muutusi on märgata ka kooli füüsilises keskkonnas. Suvel alustati koolimaja keldrikorruse remondiga. Selle käigus valmivad kaasaegsed riietus- ja pesemisruumid nii õpilastele kui ka kogukonnaliikmetele, kes kasutavad kooli jõusaali. Õues on alanud kauaoodatud spordiplatsi ehitus. Uuele alale tulevad võimalused erinevate pallimängude harrastamiseks, jooksurada ning kaugushüppekast. Loodame, et valmiv spordiala pakub uusi võimalusi nii koolipäeva jooksul kui ka pärast tunde ning leiab aktiivset kasutamist kogu kogukonna poolt.

Koolielu areng ei tähenda siiski ainult uusi programme, ruume või võimalusi. Juhtkonnas arutame järjest enam selle üle, kuidas toetada õpetajat nii, et tema põhitööks jääks õpetamine ja õpilaste arengu toetamine, mitte suure osa tunni kulutamine korra loomisele. Peame tunnistama, et sobiva käitumise, üksteisega arvestamise ning koolis kehtivate kokkulepete selgitamisega tuleb tegeleda järjest nooremates klassides. See ei ole aga küsimus, mida kool saab lahendada üksi. Väga oluline on usalduslik koostöö lapsevanematega ning ühine arusaam sellest, millist käitumist ja vastutust me lastelt ootame. Sellise koostöö ja usalduse kujunemine võtab aega, kuid ilma selleta on keeruline lapse arengut parimal võimalikul viisil toetada.

Järg 4. lk

Üheks oluliseks mõttekohaks on ka see, kuidas märgata ja toetada kõiki koolis õppivaid lapsi. Abi vajavad nii õpilased, kelle jaoks õppimine on muutunud keeruliseks või kellel on tekkinud koolitõrge, kui ka need lapsed, kelle võimed ja huvid võimaldaksid liikuda tavapärasest kiiremini ja sügavamale. Hea kool peab suutma pakuda arenguvõimalusi mõlemale.

Uuele õppeaastale läheme vastu teadmisega, et kõiki küsimusi ei ole võimalik ühe aastaga lahendada. Küll aga saame järjepidevalt vaadata üle oma tegevusi, teha koostööd ning otsida võimalusi, kuidas luua kool, kus on hea õppida, õpetada ja koos tegutseda.

Oma mõtted panid kirja Ilmatsalu põhikooli direktor **Anu Kõidam**, õppejuht **Airi Pärnamets** ja huvijuht **Heidi Piisang**

ILMATSALU NOORTE- JA KOGUKONNASEKUS
TARTU NOORSOOTÖÖ KESKUS

NOORTEKESKUSE TEGEVUSED

Noortekeskus pakub mitmekesiseid ja arendavaid tegevusi, kus noored saavad suhelda eakaaslastega, mängida lauamänge, lauatennist, õhuhokit, piljardit, WildEsti ja Xbox'i ning kasutada meisterdamis- ja käsitöövahendeid.

Septembrist alustavad ka uued klubid. Täpsem info nende kohta ilmub meie sotsiaalmeediakanalites septembri alguses.

Kõik tegevused on noortele tasuta ja avatud osalusega.

JÄLGI MEID SOTSIAALMEEDIAS

 tnk.ee/ilmatsalu-noortekeskus
 @ilmatsalunoordekus
 facebook.com/ilmatsalu

ILMATSALU NOORTEKESKUS

NOORTEKESKUSE LAHTIOLEKUAJAD:

7-11-AASTASTELE:
ESMASPÄEVAST NELJAPÄEVANI KELL 13-17
REEDETI KELL 13-18

12-19-AASTASTELE:
ESMASPÄEVAST NELJAPÄEVANI KELL 13-19
REEDETI KELL 13-20.30

NÄDALAVAHETUSETI ON NOORTEKESKUS SULETUDI!

Tartu sõlmis koostöölepingu toidupäästjatega

Tartu linn ja MTÜ Tartu Toidukapid hakkavad koos ellu viima kaasava eelarve võiduideed toidukappide võrgu suurendamisest.

Eelmisel aastal võitis kaasava eelarve hääletuse idee, mille kohaselt paigaldatakse Tartusse kaheksa kappi toidu päästmiseks ja abivajajateni toimetamiseks. Idee elluviimist veab MTÜ Tartu Toidukapid, mille liikmed on Tartus pikalt toidupäästmisega tegele- nud. Linna ja MTÜ koostöö loob head alused, et kappide asukohad ja tehniline lahendus oleks hästi valitud. Pärast kappide paigaldamist hakkavad MTÜ Tartu Toidukapid liikmed hoolitsema nende heakorra, hoolduse ja turvalisuse eest.

Üle viie aasta Tartus toidupäästmisega tegutsenud Katre Illak rõõmustas, et kaasava eelarve võiduidee on jõudnud järgmisse faasi ning koostöö Tartu Linnavalitsusega liigub edasi. „Tartu viies olemasolevas toidukapis saavad linlased juba täna üheskoos päästa

Foto: Mana Kaasik

ja jagada söömiskõlblikku toitu ning uute kappidega saab kogukond seda võimalust veelgi rohkemates linnaosades kasutada. Täname kõiki 1188 tartlast, kes meie ideed toetasid, ning ootame põnevusega järgmisi samme, et muuta toidu päästmine ja jagamine

Tartu kogukondade loomulikuks osaks,“ ütles Illak.

Toidukappide soetamiseks korraldatakse riigihange ning uued kapid paigaldatakse linna järgmisel kevadel.

Hendrik Kuusk

TÄHTVERE MAAPIIRKONNA TAASKASUTUSLAAT

📅 **19. sept 2026** | 🕒 **kell 12-17**

TULE MÜÜMA!

LIITU MÜÜJATE PEREGA
JA LOO OMA NURGAKE
TAASKASUTUSLAADAL!

OSALEMINE ON TASUTA –
TULE KOHALE OMA LAUA VÕI TEKIGA!

TULE OSTMA!

TAASKASUTUS,
NUTIKAS VALIK,
SUURED LEIUD!

📍 **JÄRVE TEE 8, ILMATSALU**

📧 MÜÜGIKOHA
BRONEERIMINE:

📞 **56886170**
(Kaisa)

✉️ kaisamartinfeld@gmail.com

📱 FACEBOOKIST SAAB LISAINFOT – TÄHTVERE PIIRKONNA TAASKASUTUSLAAT 2026

Kogukonna suvine väljasõit Vormsi saarele

Juulis toimus Ilmatsalu kogukonna ühepäevane väljasõit Vormsi saarele. Osalejad kogunesid juba varahommikul enne kella kuut, et jõuda õigeks ajaks praamile. Seejärel asuti teele bussiaakendest mööda libisevaid suviseid vaateid nautides. Ligi 50-liikmelises grupis olid nii Tartu linna maa- piirkonnaga seotud inimesed kui ka Tartu Noorsootöö Keskuse noored. Reisile tuldi nii sõprade kui sugulastega ning meeleolu oli algusest peale sõbralik, ühtehoidev ja uudishimulik.

Vormsil võttis meid vastu kohalik giid Krista Veisson, kes rääkis terve päeva jooksul põnevaid lugusid saare ajaloost ja tänapäevast ning juhatas gruppi saare olulisematesse ja kaunimatesse kohtadesse. Huvitav oli tutvuda saare eluga ja näha kogukonda, mis hingab mandriga võrreldes teises rütmis. Vahva oli näha ka saarel tee ääres siin-seal ilusaid ja korras prügimaju, mida eelnevatel aastatel on aidanud korda teha Tartu noorte töömaleva noored.

Päeva jooksul jagus toredaid vestlusi, saadi uusi teadmisi ja tunti ühist rõõmu väikesaare avastamisest. Mitmel korral uuriti juba ka järgmise välja-

sõidu kohta ning pakuti välja, et järgmisel korral võiks üheskoos minna teatrisse.

Väljasõidu korraldasid Tartu Noorsootöö Keskus, Rahinge Külaselts ja Kultuurireisid.ee. Suur tänu kõigile, kes aitasid kaasa nii reisi ettevalmistamisele kui ka päeva sujuvale ja meeldivale kulgemisele. Samuti täname kõiki osalejaid, kes oma hea tuju ja avatud meelela selle päeva eriliseks muutsid.

Foto on tehtud Saxby tuletorni juures.

Tekst ja foto **Ülle Ottokar**

Lionsklubi tunnustas asutajaliiget Õie Männikut

Lionsklubi Tähtvere tunnustas klubi asutajaliiget ja pikaaegset lionit Õie Männikut Melvin Jones Fellowshipi tunnustusega.

Õie Männik on klubi jaoks palju enamat kui asutajaliige – ta on suure südamega inimene, kelle „alati aitan, alati kohal“ suhtumine teeb temast meie klubi hinge. Aastate jooksul on ta andnud hindamatu panuse lionismi, klubi tegevusse ja kohalikku kogukonda. Oleme tänulikud ja uhked ning soovime, et Õie kannaks Melvin Jones Fellowshipi tunnustuse märki samuti suure uhkusega.

**Melvin Jones Fellowship (MJF) on Lions Clubs Internationali üks kõrge- maid tunnustusi, millega tunnustatakse inimest tema silmapaistva panuse eest heategevusse ja ühiskonna teenimisse. See on nime saanud Lions Clubs Internationali asutaja Melvin Jonesi järgi.*

Diana Kõomägi

Fotol: koos Õie Männikuga klubi eelmine president Tauno Kõomägi, uus president Inga Sadrak, pressisekretär Diana Kõomägi.

Hall nelk ja päevakybar võivad isekülvi hoida oma ala aastakymneid.

Oluline põhimõte hooldus- ja lõike-tööde tegemisel pöösililled ja ka teiste aiataimede puhul on selline: sügisel ei tasu kärpida ega tagasi lõigata viimse- ni taimede rohelisti osi. Roheliste leh- tede ja varte abil toimub fotosüntees, mis on taime elu ja tervise seisuko- halt hädavajalik protsess ja mis aitab kaasa talveks valmistumisele. Eemal- dada võib kõik surnud, pruunistunud ja närtsinud taimeosad. Hea on seda teha teravate aiakääridega lõigates, mitte käega rebides või varsi murdes. Taimi, kellel maapealsed osad on elu- tegevuse lõpetanud, saab hõlpsasti lõigata spetsiaalse sirbiga. Pöösilille- sirp on asendamatu ja väga tõhus töö- riist sügisest hooldustööde tegemisel aias, kus leidub palju istutusalasid ja rohkelt pöösikuid.

Paljud aiapidajad on väitnud, et nemad sügisese valikulise tagasilõikamisega vaeva ei näe ja et nemad teevad pea- mise aiakoristuse ära kevadel – saab töö kiiremini ja kergema vaevaga teh- tud. Ka on taimede surnud pealsed ist- tusaladele talvekatteks nii nagu loo- duses asjad käivad. Seepeale sügisese tagasilõikamise pooldajad viibutavad näppu, et koristamata aias võivad levida haigused, jäävad avastamata võõrnälgjate munad, hiired saavad hästi pesa rajada ning paljuneda jne. Igaüks võib teha nii nagu õigeks peab.

Mida ei lõigata talveks tagasi ega kärbita hilisel sügisel? Eelkõige igi- haljaid taimi! Eerikad, kanarbikud, jukkad, rodod, jugapuud, lumeroosid, pohlad, jõhvikad, mustikad, paljud sõnajalgtaimed, küüvitsad, igihaljad, kukitsad, püksirohud, mägisisulad jpt.

Mida lõigatakse valikuliselt tagasi? Talihaljaid taimi. Osad aed-päevali- liad, aedmõõlad, iminõgesed, naiste- nõgesed, helmikpöörised, pojengid, tiarellid, pisipöörised, mõned mitme- aastased päevakübarate sordid, kopsu- rohi, aed- ja madalad iirised, pösi- kibeerised ... ühesõnaga – roheline taimeosa jääb kääridest puutumata. Kui see sureb mingil hetkel hiljem, siis võib selle koristada ka hiljem.

Mida lõigatakse maani maha, kui taime elutegevus on lõppenud? Floksid, he- leeniumid, raudrohud, villülased, sü- gisastrid, päikesesilmad, kassisabad, kuutõverohi, lill- ja seaherned, lurs- lilled, kaelus-vaigulill, aedvaak jpt.

Õitsemisjärgne öisikuvarte eemalda- mine isekülvi vältimiseks on vajalik toiming kogu õitsemisperioodi jook- sul. Muidugi kui aias kasvavate tai- mede sordiehtsus on oluline. Nimelt, kui närbõite eemaldamisega hiljaks jääda ja seemned saavad valmida ning variseda, siis võib uus taimepõlvkond, mille sorditunnused ei pruugi sarna- neda eellastele, kasvukoha pikkamöö-

da üle võtta. Sellest ka rahvapärane ütlus: istutasin punase floksi, kuid see muutus aastatega määrdunud valgeks. NB! Emataim ei muuda õite värvust, seda teevad floksi seemnetekkelised järglased.

Õitsemisjärgselt ei eemaldata öisiku- varsi nendel taimedel, kelle puhul on soov lasta uueneda ja levida Isekülvi- ga – tavaliselt toimitakse selliselt lühi- ealiste pöösikutega. Üks ilmekamaid näiteid on karvane päevakübar ja tema sordid, neist tuntuim on 'Toto'. Ka suureõieliste neiusilmade mõned sordid uuenevad piisavalt hästi ise- külvi. 'Sunfire', 'Sunray' jt.

Tädisõitega neiusilmade sordid ei anna sageli idanemisvõimelisi seem- neid, neid taimi on mõistlik uuendada noorendamisega st kaevatakse välja, puhmik tükeldatakse ja istutatakse tagasi.

Need aiapidajad, kellel on aias palju siilkübarate sorte ja ei pelga nende tai- mede isekülvi, võib jätta öisikuvarted talveks maha lõikamata, sest siilküba- rate seemned on väärtuslikuks toiduks meil talvituvatele metsa- ja aialindu- dele.

Talveks ei lõigata tagasi ka enamik- ku kõrrelisi. Seda tehakse kevadel, kui pinnas on sulanud ja tugevaid öö- külmasid enam ei esine. Põhjus lihtne:

Aed-päevaliiliad sept. teisel poolel.

kui sadevesi satub mahalõigatud kõrrelise õisikuarre torukesse ja see seal talvetingimustes külmub, siis jää võib paisumisel katki teha taime kasvuks vajalikud koed ja uuel kevadel võib talvitumise edukus olla küsimärgi alla. Eriti tundlikud on vee sattumise osas maha lõigatud varretorukestesse jämedate õisikuvartega liikide esindajad nagu hiina siidpöörised, amuuri siidpöörised, õiekas siidpöörised, samuti pamparohud jt.

Õismurudel ja suve jooksul kõrgeks kasvada lastud muruosadel on taime- de seemned reeglina septembri alguseks valminud ja varisenud, seega võib need osad kõik nüüd üle niita. Kui järgnevatel aastatel on oluline muru rikkalik õitsemine ja värvikirevus, siis tasub nende ära koristada või koguriga kokku koguda ja kasutada muul otstarbel. Asi on nimelt selles, et kui jätta niide õismurule maha, siis paratamatult see tõstab pinnase viljakust ja annab kasvuhoogu näiteks kõrreliste, kes tõrjuvad oma lopsakusega välja kirevaid õisi kandvad taimeliigid. Õismuru viljelemisel peab pinnas olema lahja, pigem toitainete vaene kui huumuserohke.

Tekst ja fotod:
Lembit Kaarna,
lillekasvatuse aednik

Ilmatsalu lasteaia õpetajad ammutasid Itaaliast uusi teadmisi

Maikuu teises pooles osalesid Ilmatsalu Lasteaed Lepatriinu õpetajad Karmen Sõmer, Janne Juur ja eripedagoog Liina Järvesoo Erasmus+ projekti “Kaasava õpikeskkonna loomine” raames Itaalias Bologna linnas toimunud rahvusvahelisel koolitusel „The Best for Preschool Teachers“.

Koolitus tõi kokku alushariduse spetsialistid eri riikidest. 17.–23. maini toimunud õpiränne keskendus kaas- aegsele alusharidusele, kaasavale haridusele ning uuenduslikele õppemee- toditele.

Nädala jooksul tutvuti Itaalia alusharidussüsteemiga ning vahetati kogemusi kolleegidega Belgiast, Rootsist, Hispaaniast, Portugalist ja Malaisiast. Erinevate riikide hariduspraktikate võrdlemine pakkus palju uusi ideid, kuid andis ka kinnitust, et Ilmatsalu Lepatriinu lasteaia rakendatakse juba täna mitmeid kaasaegse ja kaasava hariduse põhimõtteid.

Üheks väärtuslikumaks kogemuseks kujunes kohaliku lasteaia külastus, kus nähti, kuidas kaasatakse toevajadustega lapsi ning kujundatakse keskkond, kus iga laps tunneb end turvaliselt ja väärtustatuna. Samuti oli rõõmustav tõdeda, et mitmed lahendused – näiteks rahupesade kasutamine laste eneseregulatsiooni toetamiseks, paindlik õppekorraldus ja lapse individuaalsete vajadustega arvestamine

– on juba loomulik osa ka Lepatriinu lasteaia igapäevatööst.

Koolitusel tutvuti nii Reggio Emilia kui ka Montessori pedagoogika põhimõtetega ning külastati erasektoris tegutsevat õuelasteaeda Naturalmente Bambini, kus õppimine toimub looduskeskkonnas. See kogemus kõnetas eriti, sest ka meie lasteaed väärtustab õuesõpet ja looduslähedast õpikeskkonda. Lasteaia asukoht pakub selleks suurepäraseid võimalusi ning saadud ideed annavad inspiratsiooni õuesõpet veelgi mitmekesistada.

Lisaks erialastele teadmistele avanes võimalus tutvuda Itaalia kultuuri, ajaloo ja eluviisiga ning luua uusi rahvusvahelisi kontakte. Ühised arutelud, kultuuriprogrammid ja kohtumised teiste riikide õpetajatega rikastasid õpikogemust ning pakkusid väärtuslikke mõtteid, mida oma töös edasi rakendada.

**Kaasrahastanud
Euroopa Liit**

**Karmen Sõmer,
Janne Juur ja Liina Järvesoo**

Sündmused Tartus septembrikuus

- 1.09 Tartu kesklinnas / Tead?Fest 2026
- 7.–13.09 Tartu teatrites / Draama Festival
- 12.09 Tartu kesklinnas / Tartu Maarjalaat
- 16.–22.09 üle Tartu / Liikuvusnädal
- 19.–20.09 üle Tartu / Open House Tartu

Liikuvusnädal kutsub liikuma

Tartu tähistab 16.–22. septembril iga-aastast Euroopa liikuvusnädalat, mille tänavune teema on “Liikuvus kõigile”. Nädala jooksul saavad huvilised osaleda mitmetel tasuta sündmustel, mis kutsuvad linna avastama jalgsi, rattaga ja ühistranspordiga.

Programm:

- 16.–22.09 / Tasuta bussisõit kõigile
- 16.–21.09 / Tasuta kõnniringid Tartu vaimus:
 - 16.09 / Liikuvusnädala kõnniring “Tartu Marco Tasane pilgu läbi”
 - 17.09 / Videviku kõnniring “Tartu ööelu”
 - 18.09 / Liikuvusnädala kõnniring “Tartu legendaarsed kohvikud ja restoranid”
 - 19.09 / “Kõik koerad jalutama!”
 - 20.09 / Kõnniring Jaak Juskega Tartu linnamüüri radadel
 - 21.09 / Tänavakunstituur Sirlaga
- 22.09 / Autovaba päev ja suur ühine rattasõit

Lisainfo ja kõnniringidele registreerimine:
tartu.ee/liikuvusnadal

Tartumaa toidupiirkond korraldab õunakoogivõistluse

Õunakoogimeister selgitatakse välja 12. septembril Tartus peetava Maarjalaada raames. Võistlus toimub kahes kategoorias: kodukokkade ja kutseliste kokkade arvestuses. Žürii hinnangute põhjal kujuneva paremusjärjestuse kõrval selgub ka rahva lemmik.

Külastajad saavad kooke hinnata Maarjalaadal
 12. septembril kell 11.00–12.00.

Mälutreening

ILMATSALU RAAMATUKOGUS

16.09.2026
 KELL 13.00

Ilmatsalu raamatukogu
 (Kooli tee 5, Tartu)

Juhendaja
 Triin England

Koolitus on
 tasuta!

Vajalik
 eelregistreerimine.
triin.england@luts.ee
 58872118

- Õpime kasutama mälutehnikaid
- Treenime tähelepanu- ja keskendumisvõimet
- Parandame koordinatsiooni

TARTU
 OSKARILUTSU
 LINNA RAAMATUKOGUS

NEPIKLUBI

Tantsuõhtu

Pühendatud **Heldur Jõgioja 90. sünniaastapäevale**

Kohapeal
 temaatiline
 Naatus

18. september
 19.00–24.00

Ilmatsalu
 Motellis
 Järve tee 15

Meeleolu loovad

Kadri Savva ja Aare Varusk

Rein Kokk ja Siim Jõgioja

Osalusasu 10.–

Ainult broneeringutega, maksta saab ülekandega või kohapeal sularahas.

Broneerimine: ulle.ottokar@tartu.ee või tel 5805 5347

Lauale söögid-joogid palume endal kaasa võtta.

ILMATSALU NOORTE- JA
 KOOLIKONNAKESKUS
 TARTU NOORSOOTOOD KESKUS

Tartu Linnavalitsus
 ILMATSALU
 HARUKOGU